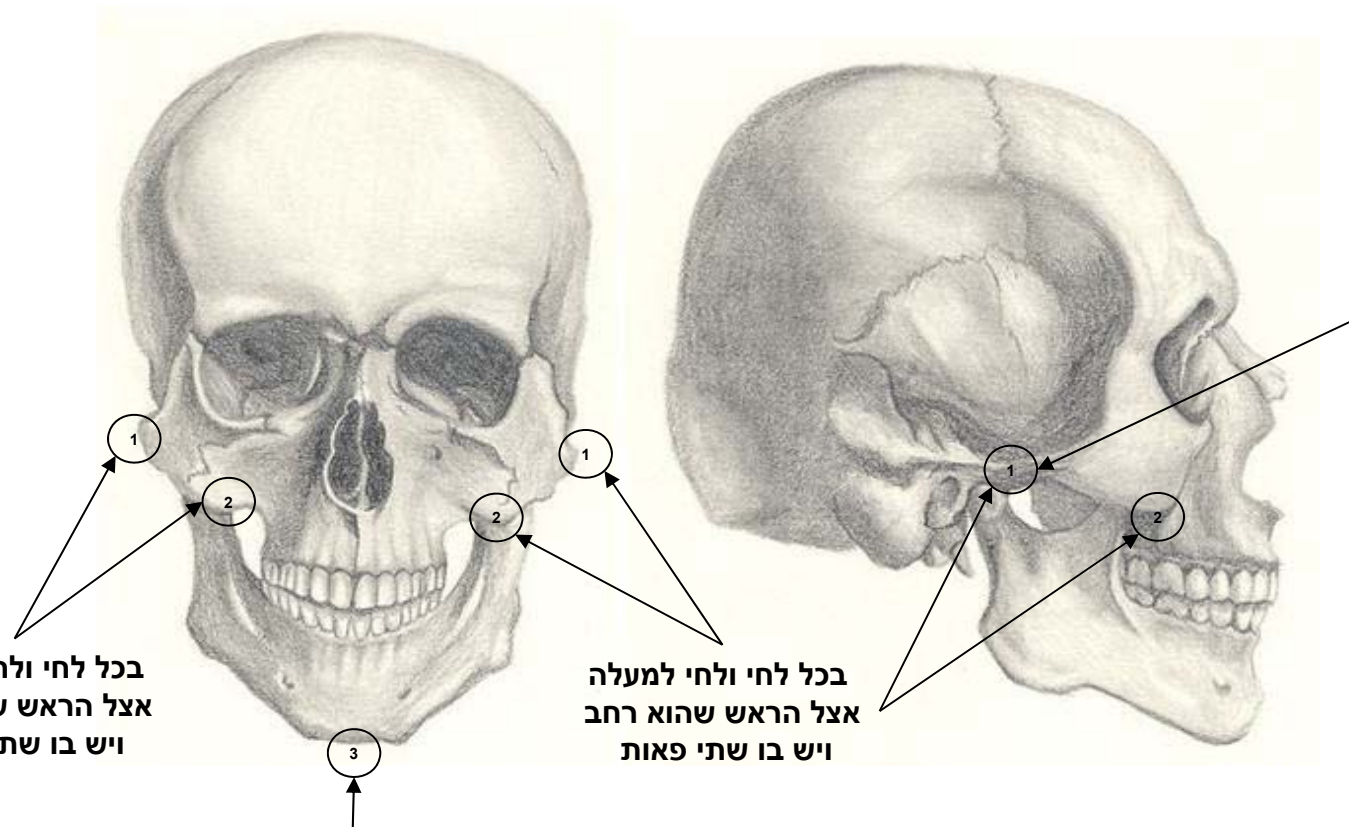

שיטת רש"י*

מכות כ-כא פאת זקנך

(1) (2) ועל הזקן שתים - מכל צד ב' צדעים לפי שהלחי רחב כנגד הצדעים ויש לכל דבר רחב קצה לשני צדדין בראשו.
 (3) וא' מלמטה - בסנטר שהלחיים מחוברין שם והעצם קצר מלמטה בסנטר שקורין מונטו"ן בלע"ז.

פאת הראש
 ופאה לשון סוף וקצה הוא
 כמו (שמות כז) לפאת ים
 (שם) לפאת נגב
מקום חיבור הגלגולת עם הלחי
והן מקום הצדעין

בכל לחי ולחי למעלה
 אצל הראש שהוא רחב
 ויש בו שתי פאות

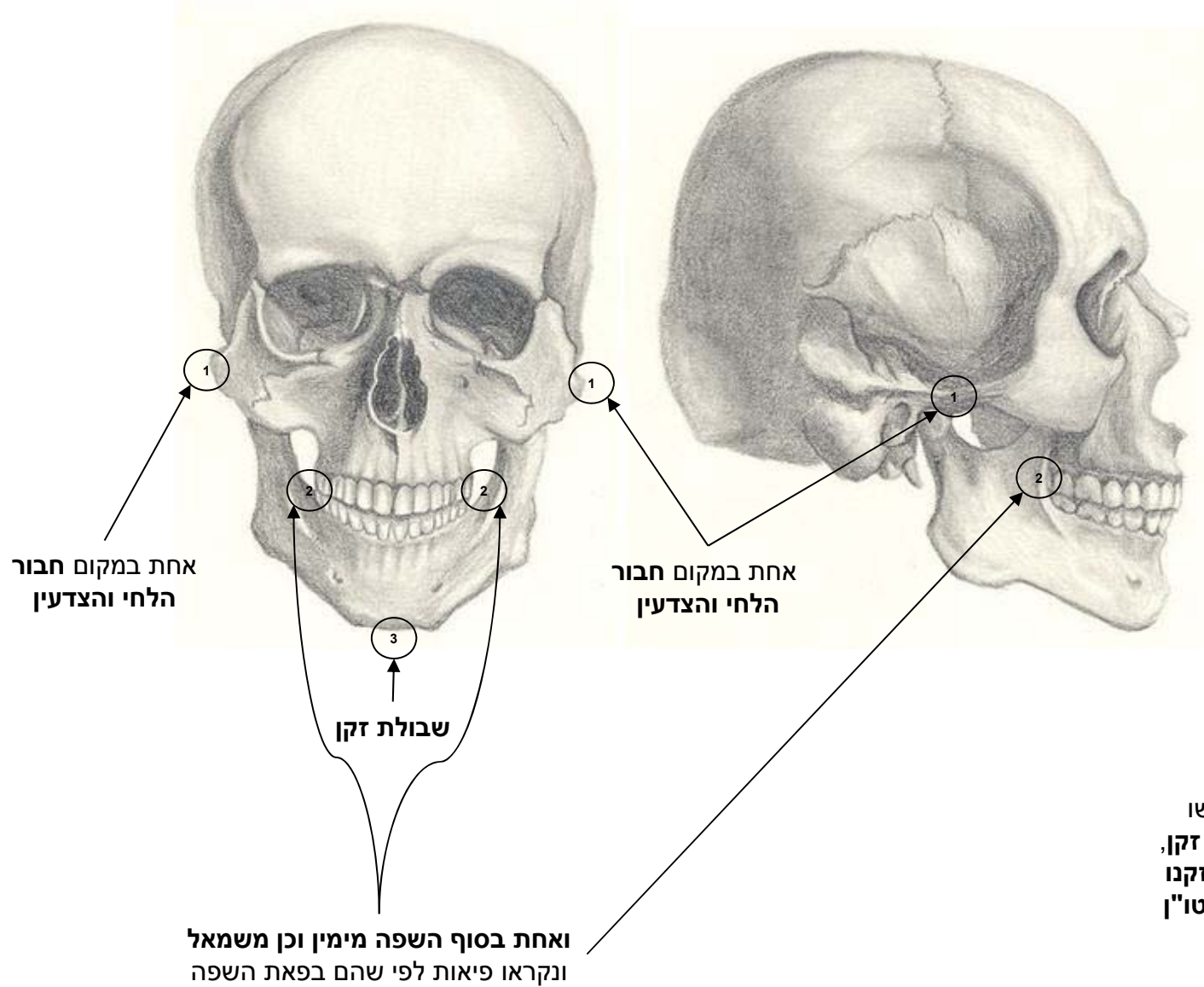
בכל לחי ולחי למעלה
 אצל הראש שהוא רחב
 ויש בו שתי פאות

שבולת זקן
 ואחת למטה בסנטרו
 שקורין מונטו"ן בלע"ז
מקום חבור שני הלחיים יחד

ריטב"א מכות ג.
 פרש"י ז"ל שתים הם מכל צד אצל הצדעין
 לפי שעצם הלחי רחב כנגד הצדעין
 ויש לכל דבר רחב קצה לשני צדדין,
 והמדקדק בו ימצאנו
 שהלחי התחתון שהשיניים קבועים בו
 מחובר לצדעין ברוחב שתי אצבעות
קצה האחד באמצע הצדעין
וקצה האחד כנגד חצי האוזן עכ"ל

*רש"י שבועות ג, רש"י ויקרא יט כז, רא"ש מכות פ"ג בי"מ

- (1) אחת במקום חבור הלחי והצדעין
- (2) ואחת בסוף השפה מימין וכן משמאל ונקראו פיאות לפי שהם בפאת השפה
- (3) ואחת בשבולת הזקן

ריטב"א מכות כ:

אבל ר"ח ז"ל ואחרים עמו פירשו
 כי המונטו"ן בלבד קורא שבולת זקן,
 והא מפרש פאת זקנו הוא סוף זקנו
 והוא גם כן שבולת הזקן שבמונטו"ן
 שאף הוא פאת הזקן

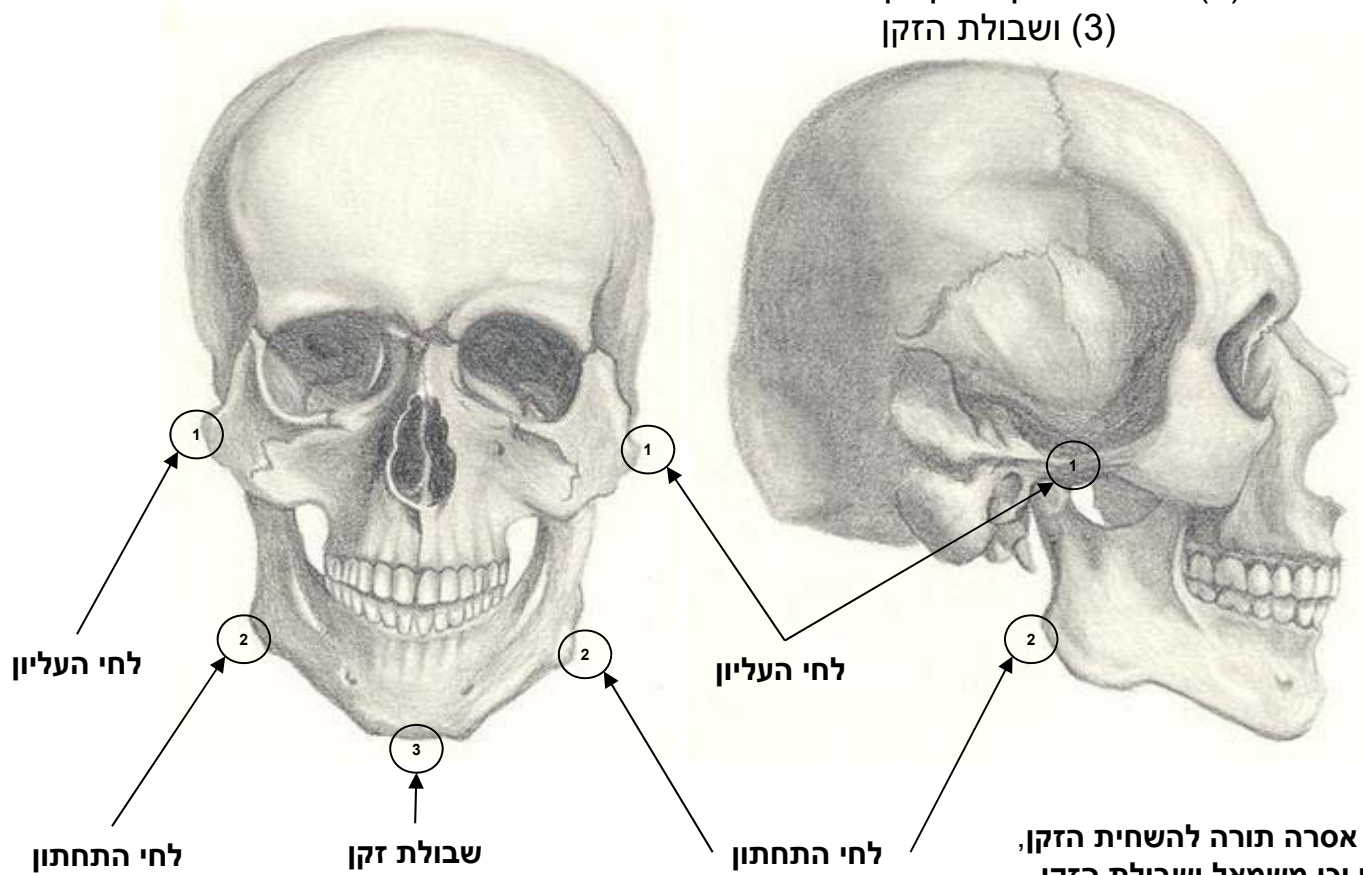
שיטת הרמב"ם*

וחמש פאות יש בו

(1) לחי העליון

(2) ולחי התחתון מימין וכן משמאל

(3) ושבולת הזקן

פאת הראש

ופאה זו שמניחים בצדעים
לא נתנו בו חכמים שיעור
ושמענו מזקנינו שאינו מניח
פחות מארבעים שערות
(הל' ע"ז יב ה"ו)

רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק יב

הלכה ז

דרך כהני עובדי כוכבים היה להשחית זקנם, לפיכך אסרה תורה להשחית הזקן, וחמש פאות יש בו ה לחי העליון ולחי התחתון מימין וכן משמאל ושבולת הזקן, ולוקה על כל פאה ופאה ואם נטלן כולן כאחת לוקה חמש, ואינו חייב עד שיגלחנו בתער שנאמר ולא תשחית את פאת זקנך גילוח שיש בו השחתה, לפיכך אם גלח זקנו במספריים פטור, ואין המתגלח לוקה עד שיסייע, ואשה מותרת להשחית זקנה אם יש לה שיער בזקן, ואם השחיתה זקן האיש פטורה.

הלכה ח

השפה מותר לגלחו בתער

והוא השיער שעל גב השפה העליונה

וכן השיער המדולדל מן השפה התחתונה,

ואע"פ שהוא מותר לא נהגו ישראל להשחיתו.

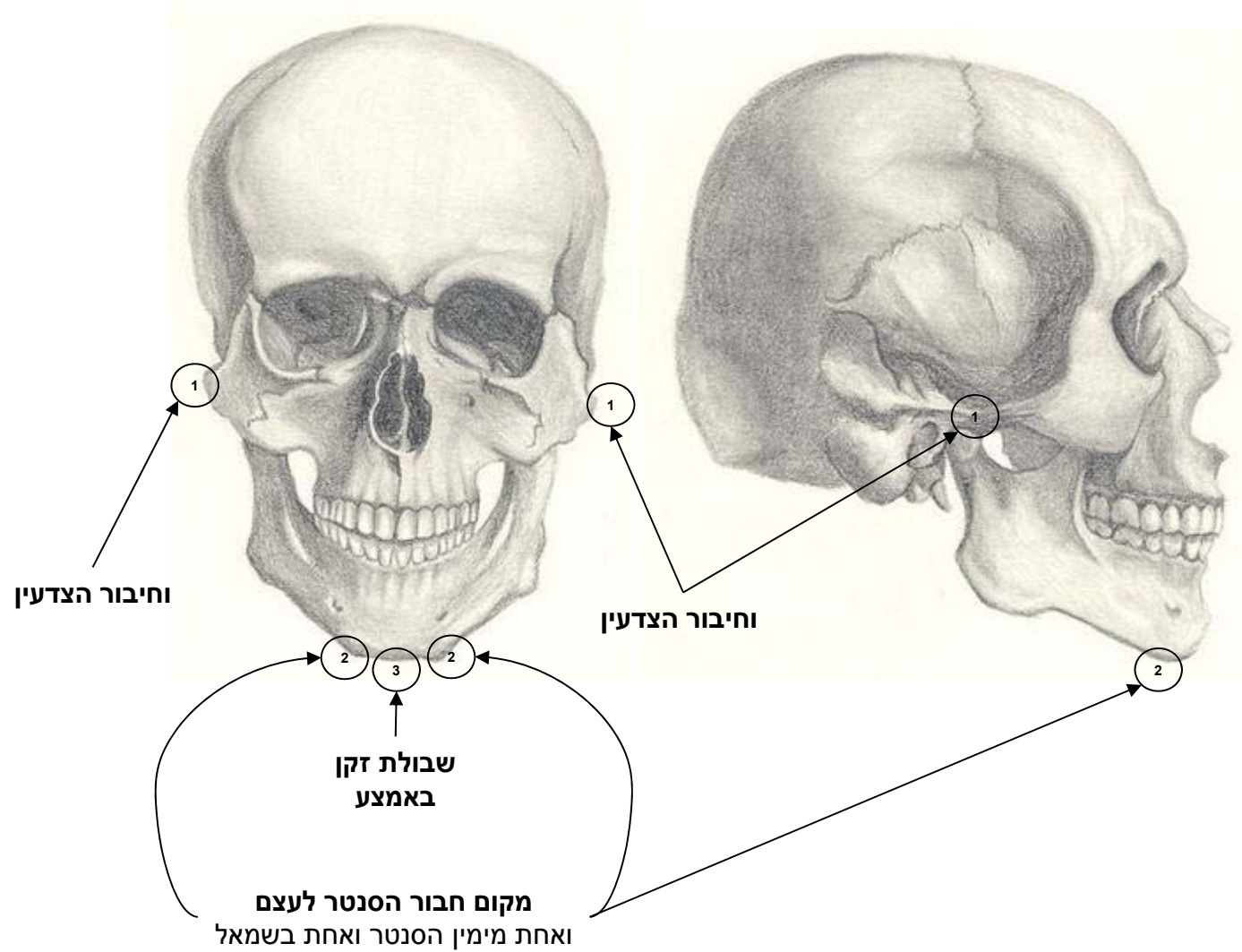
אלא יגלח קצתו עד שלא יעכב אכילה ושתייה.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת מכות פרק ג

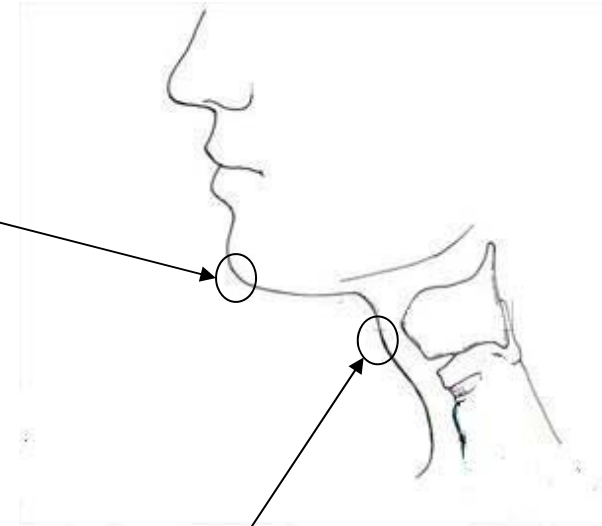
ואמרו על הזקן חמשה,
על השער שבלחי העליון מלקות,
ועל הלחי התחתון מלקות,
הרי אלו שתי מלקיות מצד ימין,
וכן שתיים מצד שמאל,
ועל השער המשולשל שבזקן אחת

שיטת רש"י ע"פ ראשונים*

- (2) רש"י פירש מקום חבור הסנטר לעצם ואחת מימין הסנטר ואחת בשמאל
- (3) שבולת זקן באמצע הרי שלש
- (1) וחיבור הצדעין מכאן ומכאן הרי חמש

לפי רוב הראשנים:
הפאה החמישית היא הסנטר

ספר יראים סימן שכה

ואחת מלמטה פי' תחת הלחיים סמוך לגרון

הגהות מיימוניות הלכות עבודת כוכבים פרק יב הלכה ז
כתב רא"מ ז"ל...ואחד מלמטה פירוש תחת הלחיים סמוך לגרון

רא"ש מסכת מכות פרק ג

ואחת בשבולת הזקן ובפ"י (מ"ט) דנגעים תנן איזהו הזקן מפרק של לחי עד פיקה של גרגרת